

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Методичні рекомендації до виконання
індивідуальних навчально-дослідних завдань
з навчальної дисципліни
«ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ»
для студентів спец. 6.050100 «Облік і аудит»
усіх форм навчання

Укладачі:

Лабунська С. В.
Горяйнова Ю. С.
Прокопішина О. В.

Відповідальний за випуск

Маляревський Ю.Д.

Харків, Вид. ХНЕУ, 2007

Затверджено на засіданні кафедри обліку підприємницької діяльності

Протокол № 7 від 27. 03. 2007 р.

Методичні рекомендації до виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з навчальної дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» для студентів спец. 6.050100 «Облік і аудит» усіх форм навчання / Укл. С. В. Лабунська, Ю. С. Горяйнова, О. В. Прокопшина. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. - с. (Укр. мов.)

Подано завдання для індивідуальної навчально-дослідної роботи студентів з метою поглиблення теоретичних знань та закріплення практичних навичок за тематичним планом згідно з робочою програмою навчальної дисципліни.

Рекомендовано для студентів економічних спеціальностей.

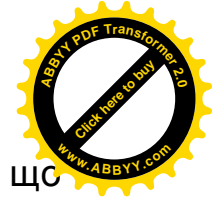
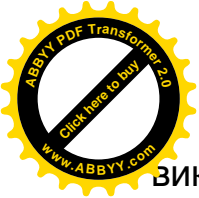
Загальні методичні рекомендації

Визнаною рисою сучасного розвитку світової економіки є інтеграційні процеси, які відбуваються не лише на рівні міждержавних утворень, а й за рахунок активного залучення окремих суб'єктів господарювання до міжнародних ринків. Взаємодія українських підприємств з іноземними суб'єктами господарювання в ряді випадків суттєво підвищує ефективність використання ресурсів, проте вимагає організації фінансово-господарської діяльності на найвищому рівні. Здійснення операцій з іноземними контрагентами повинно відбуватися в межах не лише українського законодавства, але й міжнародного права.

Нормативно-правова база України щодо операцій в іноземній валюті характеризується швидкими змінами в області фіскальної політики; істотним негативним фактором є непрозорість процедури митного оформлення ввозу та вивозу товарів, нарахування та сплати митних платежів. Тож робота бухгалтера на підприємствах, що здійснюють операції в іноземній валюті вимагає додаткових знань в області зовнішньоекономічної діяльності, специфіки відображення цих господарських операцій у бухгалтерському та податковому обліку, вміння працювати з основними нормативними документами законодавства України.

Для формування цих та інших знань практичних навичок, програмою підготовки бакалаврів передбачений курс "Облік операцій в іноземній валюті". У ході вивчення курсу теоретичний та практичний матеріал опановується студентами під час аудиторної та позааудиторної роботи. За кредитно-модульною системою організації навчального процесу особлива роль відводиться індивідуальній роботі студентів, яка передбачає створення умов для найповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

Мета завдань до індивідуальної навчально-дослідної роботи студентів – не лише поглиблення теоретичних знань та набуття практичних вмінь відображення у бухгалтерському та податковому обліку операцій українських підприємств з іноземною валютою, а перш за все формування навичок самостійного творчого пошуку, інтерпретації та

використання інформації для вирішення окремих практичних питань, що супроводжують облікову роботу на підприємстві.

При виконанні індивідуально-дослідної роботи, слід враховувати, що подані завдання складені на основі умовних даних та не мають прямого зв'язку з реальними фактами господарської діяльності конкретних підприємств, будь-який збіг з реальними суб'єктами господарювання чи фізичними особами є випадковим. При оформленні роботи студентам слід дотримуватися вимог, що наведені у «Методичних рекомендаціях до написання науково-дослідних, курсових та дипломних робіт для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання». – Харків, ХНЕУ, 2005.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання складається з теоретичної та практичної частин і надається студентами на перевірку викладачеві за тиждень до початку проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання індивідуального навчально-дослідного завдання враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Методичні рекомендації до виконання теоретичної частини індивідуального навчально-дослідного завдання

Виконання теоретичної частини завдання передбачає самостійне вивчення студентами спеціалізованої літератури, узагальнення, систематизацію, творчу обробку інформації для подання її у навчально-дослідній роботі. Варіант теоретичної частини роботи обирається відповідно до списку академічної групи; за узгодженням з викладачем студент може вибрати тему, що відсутня у табл. 1, проте за змістом відповідає тематичному плану навчальної дисципліни “Облік операцій в іноземній валюті”.

Таблиця 1

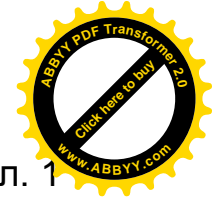
Перелік тем теоретичної частини ІНДЗ за варіантами

Варіант	Тема	Література
1	2	3
1	Види, суб'єкти та основні принципи здійснення та обліку операцій в іноземній валюті	[5; 10; 22]
2	Основні тенденції державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	[5; 10; 22]

Продовження табл. 1

1	2	3
3	Особливості здійснення та обліку поточних торгових та неторгових операцій в іноземній валюті	[4; 5; 10; 22]
4	Порядок переміщення валюти України, іноземної валюти, банківських металів, платіжних документів та інших банківських документів і платіжних карток через митний кордон України	[5; 10; 22]
5	Нормативні обмеження щодо здійснення операцій в іноземній валюті українськими підприємствами	[1 – 5; 22]
6	Фінансові санкції за порушення чинного законодавства в сфері зовнішньоекономічної діяльності	[22]
7	Предмет, об'єкт та задачі обліку і аналізу зовнішньоекономічної діяльності	[5]
8	Поточні рахунки в іноземній валюті: порядок відкриття, переоформлення і закриття в українських та іноземних банках	[5; 14; 22]
9	Порядок оцінки коштів в іноземній валюті для цілей бухгалтерського, податкового та управлінського обліку	[4; 5; 10; 19]
10	Значення, зміст та структура зовнішньоекономічних контрактів	[5; 22]
11	Особливості укладання та виконання договорів в зовнішньоекономічній діяльності	[5; 22]
12	Основні види та форми розрахунків за операціями в іноземній валюті	[5]
13	Документальне забезпечення основних та допоміжних операцій в іноземній валюті	[5; 10]
14	Особливості відображення в обліку придбання іноземної валюти за іншу іноземну валюту.	[5; 7; 10; 20]
15	Особливості проведення торгової сесії МВРУ	[22]
16	Види посередників в сфері ЗЕД та особливості роботи з ними	[5; 22]
17	Порядок обліку експорту при непрямому виході українського підприємства на зовнішній ринок	[8; 22; 23]
18	Особливості обліку імпорту робіт та послуг	[12; 17; 21]
19	Порядок нарахування та сплати обов'язкових платежів при митному оформленні ввозу товарів в режимі "імпорт"	[5; 22]
20	Особливості ввозу підакцизних товарів на митну територію України	[22]

21	Порядок розрахунку бюджетного відшкодування ПДВ при експорті	[3; 5; 22]
22	Валютні цінності українських підприємств: поняття, основні операції з ними, порядок декларування	[10]
23	Особливості статистичної звітності підприємства-суб'єкта ЗЕД	[22]
24	Особливості аналізу фінансової звітності підприємства-суб'єкта ЗЕД	[5]
25	Особливості відображення в обліку розрахунків при використанні корпоративних банківських карток	[22]
26	Порядок декларування вивозу готівки в іноземній валюті за межі України	[22]
27	Особливості здійснення та обліку операцій за кредитами та депозитами в іноземній валюті	[13; 16]
28	Основні відмінності у порядку відображення курсових різниць у бухгалтерському та податковому обліку	[10; 18]
29	Організація та ведення обліку зовнішньоекономічних операцій з підприємствами, зареєстрованими в офшорних зонах	[22]
30	Особливості обліку реімпортних та реекспортних операцій українських підприємств	[5; 22]

Методичні рекомендації до виконання практичної частини індивідуального навчально-дослідного завдання

Як правило, основні операції в іноземній валюті здійснюються підприємствами-суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в процесі виконання укладених договорів з нерезидентами. Розрахунки за такими контрактами в більшості випадків передбачаються в іноземній валюті, з іншого боку, відповідно до діючого законодавства, валютою звітності українських підприємств є національна валюта України. Це викликає необхідність у перерахуванні сум іноземної валюти у гривні, що в ряді випадків призводить до виникнення додаткових доходів та витрат, пов'язаних зі зміною валютних курсів. При укладанні зовнішньоторговельних контрактів обов'язковим є посилання на базисні умови постачання Incoterms-2000.

При організації облікової роботи на підприємстві, що здійснює операції в іноземній валюті, підприємство спирається на діючі нормативно-правові акти, що регулюють питання техніки та обліку зовнішньоекономічної діяльності, створює власну облікову політику, в межах, встановлених законодавством.

Так, підприємство має право для визначення балансової вартості іноземної валюти використовувати один з методів: ідентифікованої собівартості чи середньозваженої вартості, відповідно до затвердженого наказу про облікову політику. Якщо обрано метод середньозваженої вартості, балансова вартість валюти, що вибуває, для цілей оподаткування розраховується за допомогою середньозваженого валютного курсу.

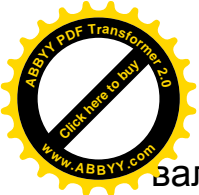
Середньозважені валютні курси можуть застосовуватися для цілей бухгалтерського, податкового та управлінського обліку, відповідно до цілі розрахунку відрізняється і методика такого розрахунку.

Середньозважений валютний курс для цілей бухгалтерського обліку розраховують як частку від суми добутків величин курсів НБУ і кількості днів їхньої дії в звітному місяці до кількості календарних днів цього місяця.

Середньозважений валютний курс для цілей податкового обліку розраховують виходячи із сум залишку валюти на рахунку і валюти, що надійшла на валютний рахунок підприємства протягом податкового періоду. Курси, за якими валюта списується з балансу підприємства при її вибутті, на величину середньозваженого валютного курсу не впливають.

Для цілей управлінського обліку середньозважений валютний курс розраховується за методикою, що використовують комерційні банки для визначення доходів, витрат і фінансового результату. Міжнародною практикою для цих цілей вироблені 3 методи (ЛІФО, ФІФО, середньозваженої балансової вартості), українським підприємствам доцільно застосовувати два останніх (ФІФО, середньозваженої балансової вартості).

При здійсненні операцій з використанням валютних цінностей підприємства для виконання своїх зобов'язань можуть мати необхідність в купівлі та продажу іноземної валюти. Купівля та продаж іноземної

валюти здійснюється на МВРУ уповноваженими банками та фінансово-кредитними установами за дорученням підприємств-суб'єктів ЗЕД. Для здійснення таких операцій, підприємство подає до уповноваженої фінансово-кредитної установи пакет документів, серед яких обов'язкова заявка на придбання чи реалізацію валюти.

При придбанні іноземної валюти уповноважені банки зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати за рахунок коштів клієнта збір на обов'язкове державне пенсійне страхування за ставкою, що встановлюється Законом України "Про державний бюджет України" [2].

Придбання іноземної валюти здійснюється за договірним курсом, зарахування валюти на баланс підприємства – за офіційним курсом НБУ. Різниця, що виникають між такими курсами, відносять у бухгалтерському обліку підприємства до складу інших витрат чи доходів операційної чи звичайної діяльності. У відповідності до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" [3], при придбанні іноземної валюти валові доходи не виникають, а до складу валових витрат відносяться суми комісійної винагороди банку за проведення операції на МВРУ та суми збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.

При реалізації іноземної валюти на МВРУ у бухгалтерському обліку відображаються доходи від реалізації іноземної валюти у сумі фактично зарахованих коштів на поточний рахунок в національній валюті та визначається собівартість реалізованої іноземної валюти, що формується за офіційним курсом НБУ на дату такої реалізації. Таким чином, різниця між курсами НБУ та МВРУ відноситься на фінансовий результат операції. У відповідності до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" [3] при реалізації іноземної валюти за гривні валові доходи платника податку збільшуються на суму гривень, отриману від покупця у зв'язку з таким продажем, а валові витрати – на суму балансової вартості реалізованої валюти.

Основними операціями українських підприємств у сфері ЗЕД є експорт та імпорт товарів, робіт, послуг. Згідно діючого законодавства основою визнання зовнішньоторговельної операції є перехід права власності, тобто експорт та імпорт товарів, робіт, послуг можуть бути здійснені без фактичного перетинання ними митного кордону України при переході права власності від резидента до нерезидента і навпаки.

При реалізації товарів, робіт, послуг іноземним покупцям підприємства-суб'єкти ЗЕД відображають в бухгалтерському обліку доходи. Якщо в такому випадку виникає заборгованість іноземної фірми вона визнається монетарною статтею балансу і перераховується на дату здійснення операції чи складання фінансової звітності за курсом НБУ.

При авансовій формі розрахунків заборгованість українського підприємства не є монетарною статтею, отже відображається за історичною вартістю. Отримані суми авансів при їх зарахуванні на поточні валютні рахунки не відносяться на таку дату до доходів підприємства в бухгалтерському обліку. Витрати українських підприємств, понесені в ході виконання експортних угод згідно базисних умов постачання Incoterms, відображаються у складі витрат на збут.

При експорті товарів валові доходи українського підприємства визначаються за курсом НБУ на дату події, що сталася раніше: отримання оплати чи відвантаження товарів.

При придбанні товарів іноземного походження до їх облікової вартості відносяться:

- суми, що сплачуються відповідно до договору постачальнику, за винятком непрямих податків;

- суми ввізного мита;

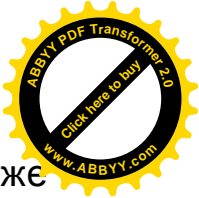
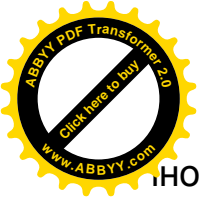
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням товарів, що не відшкодовуються підприємству;

- транспортно-заготівельні витрати;

- інші витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням активів і доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання в запланованих цілях.

Не включається в первісну вартість імпортованих товарів, а відноситься до витрат того періоду, у якому вони були понесені, наднормативні втрати і нестачі товарів, відсотки за користування кредитами та витрати на збут.

Заборгованість імпортера перед іноземним постачальником є монетарною статтею балансу, отже перераховується з визнанням курсових різниць, при авансовій формі розрахунків курсові різниці в бухгалтерському обліку імпортера не виникають, заборгованість

іноземного постачальника є немонетарною статтею балансу, отже перерахунку при зміні валютного курсу не підлягає.

Максимальний термін у розрахунках між українськими та іноземними партнерами складає 90 календарних днів. При порушенні законодавчо встановленого максимального терміну розрахунків нараховуються фінансові санкції за ставкою 0,3% на прострочену суму за кожний день прострочення та сплачуються українським підприємством в державний бюджет.

При імпорті валові витрати визнаються на дату оприбуткування товарів іноземного походження у сумі, що дорівнює балансовій вартості валюти, що була перерахована іноземному постачальнику.

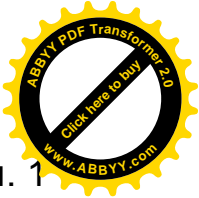
Завдання 1

Зовнішньоторговельна фірма ТОВ “ЄГЄР” розташована за адресою: м. Харків, вул. Хитрого Лиса, 15; тел. 712-48-15. Керівником підприємства є Зінкін Іван Петрович, головним бухгалтером – Петько Оксана Павлівна, касиром – Мавка Зінаїда Пилипівна. Фірма є клієнтом ХОД Акціонерного банку “Укрбанк” МФО 350123 і має в цій банківській установі поточні рахунки в національній валюті – № 2600800008204, в іноземній валюті – № 2600802068458 та № 2600802068459. На початок першого кварталу фірма мала залишки іноземної валюти на рахунку № 2600802067458 10 000 дол. США (USD, код валюти 840) та на рахунку № 2600802068459 25 000 ЄВРО (EUR, код валюти 978). У першому кварталі фірмою серед інших були здійснені операції, наведені у табл. 2.

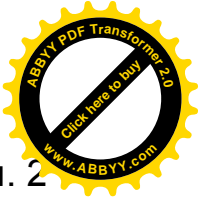
Таблиця 2

Перелік окремих операцій ЗТФ “ЄГЄР” за 1 квартал

Дата	Зміст операції
1	2
за імпортним контрактом № 01–І/08	
05.01	Укладено зовнішньоторговельний контракт № 01–І/08 з іноземним постачальником фірмою “А”, згідно з яким ЗТФ “ЄГЄР” імпортує товари вартістю 10 000 дол. США на умовах DAF (пункт на кордоні України). Контрактом передбачена 100% передоплата

1	2
10.01	Іноземному постачальнику фірми "А" перераховано передоплату за контрактом № 01-І/08 в сумі 10 000 дол. США
15.01	Від іноземного постачальника фірми "А" отримано товари на суму 10 000 дол. США згідно з контрактом № 01-І/08 та відповідний пакет товаросупроводжувальної документації. Проведене митне оформлення імпорту, в процесі якого нараховані і сплачені мито за ставкою 15%, митний збір за митне оформлення імпорту та ПДВ у загальному порядку
17.01	Товари, імпортовані за контрактом № 01-І/08, оприбутковані на склад ЗТФ "ЄГЄР". Нараховані витрати за транспортування товару в межах України, яке здійснювало українське автотранспортне підприємство "Блискавка", що є платником ПДВ та платником прибутку на загальних підставах. Оплачені рахунки АТП "Блискавка" в сумі 40 00 грн, в т.ч. ПДВ
за експортним контрактом № 01-Е/08	
18.01	Укладено зовнішньоторговельний контракт № 01-Е/08 з іноземним покупцем фірмою "В", згідно з яким ЗТФ "ЄГЄР" реалізує товари на умовах EXW. Умовами контракту передбачено, що відвантаження на загальну вартість контракту, що становить 11 000 ЄВРО, відбувається після отримання авансом 1 000 ЄВРО, решта суми повинна надійти протягом 7 днів після відвантаження товарів. Реалізації підлягають товари, отримані від іноземної фірми "А" за контрактом № 01-І/08
25.01	На поточний рахунок № 2600802068459 зарахований аванс від фірми "В" в сумі 1 000 ЄВРО
26.01	Відвантажені товари згідно з контрактом № 01-Е/08. Пакет відповідної товаросупроводжувальної документації переданий представнику покупця
28.01	Прийняте рішення щодо реалізації 26 000 ЄВРО на МВРУ. Подана заява на реалізацію іноземної валюти № 01-І/08 в банк
29.01	Банком проведена реалізація 26000 ЄВРО за курсом МВРУ 6,5505 грн/ЄВРО. Гривневий еквівалент реалізованої валюти зарахований на поточний рахунок № 2600800008204
01.02	Отримано решту оплати від фірми "В" в сумі 10 000 ЄВРО
за імпортним контрактом № 02-І/08	
02.02	Укладено зовнішньоторговельний контракт № 02-І/08 з іноземним постачальником фірмою "С", згідно з яким ЗТФ "ЄГЄР" імпортує товари вартістю 10 000 ЄВРО на умовах DDP (Харків). Умовами контракту встановлено, що оплата відбувається через 10 днів після отримання товарів

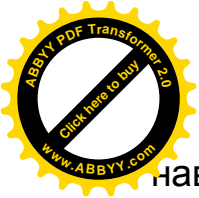
1	2
08.02	Отримано пакет товаросупроводжувальної документації від фірми "С" згідно з контрактом № 02-І/08, товари на суму 10000 ЄВРО оприбутковані на склад
18.02	Погашена заборгованість перед іноземною фірмою "С" за експортним контрактом № 02-Е/08
19.02	Укладено зовнішньоторговельний контракт № 02-Е/08 з іноземним покупцем фірмою "D", за яким ЗТФ "ЄГЄР" реалізує товари на умовах DAF (пункт на кордоні України). Загальна вартість контракту становить 15 000 дол. США. Згідно з контрактом оплата відбувається через 10 днів після реалізації товарів. За рішенням директора фірми "D" будуть реалізовані товари, отримані 8 лютого
25.02	Проведене митне оформлення вивозу товарів в режимі "експорт". Нарахований та сплачений митний збір за митне оформлення. Представнику фірми "D" передані товари контрактною вартістю 15 000 дол. США згідно з контрактом № 02-Е/08 та відповідний пакет товаросупроводжувальної документації. Нараховані витрати з транспортування товару до кордону України, яке проводило АТП "Блискавка" в сумі 3 000 грн, в т.ч. ПДВ
04.03	На поточний рахунок зараховано оплату від фірми "D" в сумі 15 000 дол. США. Оплачено рахунки АТП "Блискавка" в сумі 3 000 грн, в т.ч. ПДВ
За імпортом контрактом № 03-І/08	
05.03	Укладено зовнішньоторговельний контракт № 03-І/08 з іноземним постачальником фірмою "Е", за яким ЗТФ "ЄГЄР" імпортує товари на умовах DAF (пункт на кордоні України). Загальна вартість контракту становить 50 000 дол. США. Згідно з контрактом 80% оплати перераховується авансом, а решта – через 10 днів після отримання товарів.
06.03	Подана в уповноважений банк заява № 01-2/08 на придбання іноземної валюти в сумі 40 000 дол. США для виконання зобов'язань за контрактом № 03-І/08 з іноземною фірмою "Е"
07.03	Іноземна валюта в сумі 40 000 дол. США придбана банком на МВРУ за курсом 5,1582 грн/дол. та зарахована на поточний рахунок № 2600802067458
09.03	Перераховано іноземній фірмі "Е" 40 000 дол. США як аванс за контрактом № 03-І/08
10.03	Отримано повідомлення від іноземного постачальника фірми "Е" про те, що товар згідно з контрактом № 03-І/08 готовий до відвантаження

Закінчення табл. 2

1	2
13.03	Отримано товар загальною вартістю 50 000 дол. США та відповідний пакет товаросупроводжувальної документації згідно з контрактом № 03-І/08. Проведене митне оформлення імпорту товару, в процесі якого нараховано і сплачено на рахунки митниці мито за ставкою 3%, митний збір за митне оформлення та ПДВ у загальному порядку
14.03	Отримані та оплачені рахунки АТП "Блискавка" за транспортування товарів, імпортованих за контрактом № 03-І/08 в межах України в сумі 12 000 грн в т.ч. ПДВ. Відповідні товари оприбутковані на склад ЗТФ "ЄГЕР"
23.03	Погашена заборгованість перед фірмою "Е" перерахуванням на її поточний рахунок 10000 дол. США
за експортним контрактом № 03-Е/08	
24.03	Укладено зовнішньоторговельний контракт № 03-Е/08 з іноземним покупцем фірмою "F", за яким ЗТФ "ЄГЕР" експортує товари на умовах DAF (пункт на кордоні України). Загальна вартість контракту становить 80 000 дол. США. Контрактом передбачена авансова форма розрахунків
25.03	На поточний рахунок ЗТФ "ЄГЕР" № 2600802067458 зараховано аванс від іноземної фірми "F" в сумі 100000 дол. США.
26.03	Товари, отримані 13 березня, відвантажені на адресу фірми "F". Для проведення митного оформлення експорту подана ВМД, за якою нарахований митний збір за ставкою 0,2%. Транспортування товарів по території України здійснює стороння транспортна організація ТОВ "Клевер", що не є платником ПДВ, страхування доставки до митного кордону України – страхова компанія "Оранта"
27.03	Товари згідно з контрактом 03-Е/08 поставлені на митний кордон України та разом з пакетом належної товаросупроводжувальної документації передані представникові фірми "F"
28.03	Оплачені рахунки ТОВ "Клевер" в сумі 8 500 грн. та СК "Оранта" в сумі 540 грн.
за експортним контрактом № 04-Е/08	
29.03	Укладено контракт № 04-Е/08 на реалізацію товарів іноземній фірмі "G" загальною вартістю 20 000 ЄВРО на умовах DDP та авансової форми розрахунків. Відвантаження товарів відбудеться у наступному кварталі
30.03	Отримано 20 000 ЄВРО як аванс від фірми "G"

На основі інформації щодо зовнішньоторговельних операцій підприємства, що наведена у табл. 2, та динаміки валютного курсу, що

наведена у табл. 3 необхідно:

- 1) скласти аналітичні відомості обліку іноземної валюти на поточному валютному рахунку за формою, що наведена у Додатку А;
- 2) скласти картки аналітичного обліку до рахунку 312.1 “Поточний рахунок в іноземній валюті (дол. США)” та до рахунку 312.2 “Поточний рахунок в іноземній валюті (ЄВРО)” за формою, що наведена у Додатку Б;
- 3) визначити середньозважені валютні курси для цілей бухгалтерського, управлінського та податкового обліку;
- 4) скласти заяву на реалізацію іноземної валюти № 01-1/08 за формою, що наведена у Додатку В;
- 5) скласти заяву на купівлю іноземної валюти № 01-2/08 за формою, що наведена у Додатку Г, та визначити, які документи касир повинна додати до заяви за такою операцією;
- 6) відобразити зовнішньоторговельні операції ЗТФ “ЄГЕР” в бухгалтерському обліку для складання звітності за 1 квартал;
- 7) визначити валові доходи та валові витрати підприємства за наведеними операціями, у випадку, якщо для податкового обліку іноземної валюти використовується метод ідентифікованої собівартості та у випадку, якщо використовується метод середньозваженої вартості; пояснити чим викликані розбіжності.

Таблиця 3

Динаміка валютного курсу

Період	Курс НБУ		Період	Курс НБУ	
	грн/дол.	грн/ЄВРО		грн/дол.	грн/ЄВРО
29.12 – 31.12	5,000	6,000	26.02 – 04.03	5,060	6,190
01.01 – 10.01	5,050	6,030	05.03 – 08.03	5,085	6,220
11.01 – 15.01	5,070	6,050	09.03 – 11.03	5,055	6,250
16.01 – 18.01	5,080	6,100	12.03 – 15.03	5,058	6,280
19.01 – 25.01	5,090	6,110	16.03 – 23.03	5,052	6,300
26.01 – 28.01	5,040	6,150	24.03 – 25.03	5,049	6,305
29.01 – 02.02	5,020	6,170	26.03 – 27.03	5,045	6,308
03.02 – 08.02	4,950	6,180	28.03 – 29.03	5,044	6,320
09.02 – 18.02	4,930	6,250	30.03 – 31.03	5,048	6,295
19.02 – 25.02	4,980	6,150	01.04 – 02.04	5,054	6,303

Завдання 2

Науково-виробниче приватне підприємство “ІНЛА”, що розташоване за адресою: м. Харків, вул. Коновальця, 8; тел. 707-45-70, є платником ПДВ та платником податку на прибуток на загальних підставах. Рік тому керівником підприємства Бровком Сергієм Олександровичем та головним бухгалтером Лапушкіною Оленою Григорівною відкриті поточні рахунки у ХОД Акціонерному банку “Укрбанк” МФО 350123, в національній валюті – № 2600800003815, в іноземній валюті – № 2600802068874 та № 2600802068875.

На початок другого кварталу поточного року НВП “ІНЛА” мало залишки іноземної валюти на рахунку № 2600802068874 – 100 дол. США (USD, код валюти 840) та на рахунку № 2600802068875 – 200 000 рубл. РФ (RUR, код валюти 810). У звітному періоді підприємство серед інших провело такі зовнішньоторговельні операції (табл. 4).

Таблиця 4

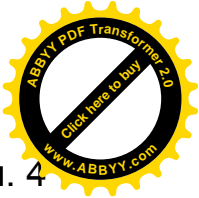
Перелік окремих операцій НВП “ІНЛА”

Дата	Зміст операції
1	2
за експортним контрактом № Е-324	
02.04	На поточний рахунок № 2600802068874 зараховано 50 000 дол. США як оплата продукції, що була відвантажена іноземній фірмі “А” за контрактом № Е-324 у попередньому кварталі
за імпортним контрактом № І-248	
05.04	Для закупівлі основних матеріалів укладено імпортний контракт № І-248 з російським виробничим підприємством ВАТ “Антарес”. Загальна вартість контракту складає 150 000 рубл. РФ. Сировина імпортується на умовах DDP (Харків). Оплата відбувається після отримання сировини належної якості
10.04	Отримана сировина та належний пакет супроводжувальної документації від російського підприємства ВАТ “Антарес” згідно з контрактом № І-248
12.04	З валютного рахунку № 2600802068875 перераховано 150 000 рубл. РФ як виконання зобов’язань за імпортним контрактом № І-248
за експортним контрактом № Е-325	
13.04	Укладено контракт № Е-325 з британською фірмою “Voter.ltd” на експорт продукції власного виготовлення контрактною вартістю 40 000 дол. США на

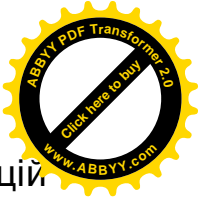
1	2
	умовах DAF (пункт на митному кордоні України). Контрактом передбачено, що відвантаження на загальну вартість контракту відбувається після отримання авансом 50% контрактної вартості, решта суми повинна надійти протягом 30 днів. Облікова вартість готової продукції, що експортується за контрактом № Е-325 становить 130 000 грн.
20.04	Отримано аванс від фірми "Voter.ltd" на суму 20 000 дол. США
28.04	Проведене митне оформлення вивозу готової продукції в режимі "експорт". Нарахований та сплачений митний збір за митне оформлення. Представнику фірми "Voter.ltd" передана готова продукція контрактною вартістю 40 000 дол. США згідно з контрактом № Е-325 та відповідний пакет супроводжувальної документації. Нараховані витрати з транспортування товару до кордону України, яке проводило українське підприємство ТОВ "Транс", в сумі 8 000 грн. ТОВ "Транс" не є платником ПДВ. Оплачені рахунки ТОВ "Транс" в сумі 8 000 грн.
30.04	Прийняте рішення щодо реалізації 20 100 дол. США на МВРУ. Подана заява на реалізацію іноземної валюти № 28 в ХОД ППБ "Укрбанк"
03.05	Банком проведена реалізація 20 100 дол. США за курсом МВРУ 5,1843 грн/дол. США. Гривневий еквівалент реалізованої валюти зарахований на поточний рахунок № 2600800003815
10.05	На валютний рахунок № 2600802068874 зараховано 20 000 дол. США, що надійшли від іноземної фірми "Voter.ltd"
за імпортним контрактом № І-249	
11.05	Укладено контракт № І-249 з іноземним постачальником фірмою "Daron.Ltd", згідно з яким НВП "ІНЛА" імпортує товари вартістю 20 000 дол. США на умовах DDP (Харків). Контрактом передбачена 100% передоплата
20.05	Перераховано 20 000 дол. США фірмі "Daron.Ltd", як аванс за зовнішньоторговельним контрактом № І-249
30.05	На склад НВП "ІНЛА" оприбутковані товари від фірми "Daron.Ltd" загальною вартістю 20 000 дол. США. Отримано відповідний пакет товаросупроводжувальної документації
за експортним контрактом № Е-326	
01.06	Укладено експортний контракт № Е-326 з іноземним покупцем фірмою "Tetra.ltd", за яким реалізуються товари на умовах DAF (пункт на кордоні України). Загальна вартість контракту становить 30 000 дол. США. Згідно з контрактом оплата відбувається через 5 днів після передачі товарів покупцеві. За рішенням директора фірми "Tetra.ltd" будуть реалізовані товари отримані 30 травня

Закінчення табл. 4

1	2
07.06	Товари згідно з контрактом № Е-326 поставлені на митний кордон України. Проведене митне оформлення експорту, при якому нараховано і оплачено митний збір за ставкою 0,2%. Товари та відповідний пакет товаросупроводжувальної документації передані представникові покупця
12.06	Отримано оплату від фірми "Tetra.ltd" в сумі 30 000 дол. США за імпортним контрактом № І-250
13.06	Укладено контракт № І-250 на імпорт сировини з російським підприємством ВАТ "Антарес" на загальну суму 200 000 рубл. РФ на умовах DAF (пункт на кордоні України). За умовами контракту НВП "ІНЛА" зобов'язане перерахувати авансом 75% контрактної вартості
14.06	Подана в уповноважений банк заява № 29 на придбання іноземної валюти на суму 150 000 рубл. РФ для виконання зобов'язань за контрактом № І-250
15.06	Іноземна валюта в сумі 150 000 рубл. РФ придбана банком на МВРУ за курсом 0,1837 грн/рубл. та зарахована на поточний рахунок в іноземній валюті № 2600802068875. Російському постачальнику ВАТ "Антарес" перераховано передоплату за контрактом № І-250 в сумі 150 000 рубл. РФ
16.06	Отримано повідомлення від ВАТ "Антарес", що сировина згідно з контрактом № І-250 готова до відвантаження
20.06	Отримано сировину загальною вартістю 200 000 рубл. РФ та відповідний пакет супроводжувальної документації згідно з контрактом № І-250. Проведене митне оформлення імпорту, в процесі якого нараховано і сплачено на рахунки митниці мито за ставкою 5%, митний збір за митне оформлення та ПДВ у загальному порядку
21.06	Імпортована сировина оприбуткована на склад підприємства. Нараховані і оплачені витрати на транспортування в межах України, що здійснювало автотранспортне підприємство "Укртранзит", що є платником ПДВ та платником податку на прибуток на загальних підставах, в сумі 1 530 грн, в т.ч. ПДВ. Нараховані і оплачені страховій компанії "Укрстрахпослуги" витрати по страхуванню доставки в межах України в сумі 290 грн.
25.06	Погашено заборгованість перед ВАТ "Антарес" в сумі 50 000 рубл. РФ за експортним контрактом № Е-327
26.06	Укладено контракт № Е-327 з іноземним покупцем фірмою "Еверест", за яким НВП "ІНЛА" експортує продукцію власного виготовлення на умовах EXW (Харків). Загальна вартість експортного контракту становить 200 000 рубл. РФ. Контрактом передбачена 100% передоплата. Облікова вартість продукції, що підлягає реалізації, становить 22 100 грн
28.06	Отримано аванс від фірми "Еверест" в сумі 200 000 рубл. РФ

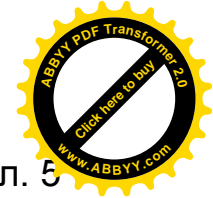
На основі інформації щодо зовнішньоторговельних операцій підприємства, що наведена у табл. 4, та динаміки валютного курсу, що наведена у табл. 5, необхідно:

- 1) скласти аналітичні відомості обліку іноземної валюти на поточному валютному рахунку за формою, що наведена у Додатку А;
- 2) скласти картки аналітичного обліку до рахунку 312.1 “Поточний рахунок в іноземній валюті (дол. США)” та до рахунку 312.2 “Поточний рахунок в іноземній валюті (рубл. РФ)” за формою, що наведена у Додатку Б;
- 3) визначити середньозважені валютні курси для цілей бухгалтерського, управлінського та податкового обліку;
- 4) скласти заяву на реалізацію іноземної валюти № 28 за формою, що наведена у Додатку В;
- 5) скласти заяву на купівлю іноземної валюти № 29 за формою, що наведена у Додатку Г, та визначити, які документи слід додати до заяви за такою операцією;
- 6) відобразити зовнішньоторговельні операції НВПП “ІНЛА” в бухгалтерському та податковому обліку для складання звітності за 2 квартал;
- 7) визначити валові доходи та валові витрати підприємства за наведеними операціями, у випадку, якщо для податкового обліку іноземної валюти використовується метод ідентифікованої собівартості та у випадку, якщо використовується метод середньозваженої вартості; пояснити чим викликані розбіжності.

Таблиця 5

Динаміка валютного курсу

Період	Курс НБУ		Період	Курс НБУ	
	грн/дол.	грн/рубл.		грн/дол.	грн/рубл.
1	2	3	4	5	6
29.03 – 31.03	5,055	0,1785	20.05 – 28.05	5,070	0,1805
01.04 – 02.04	5,065	0,1789	29.05 – 31.05	5,064	0,1807
03.04 – 05.04	5,075	0,1745	01.06 – 06.06	5,060	0,1808
06.04 – 10.04	5,078	0,1728	07.06 – 12.06	5,059	0,1810
11.04 – 12.04	5,088	0,1730	13.06 – 14.06	5,049	0,1804

1	2	3	4	5	6
13.04 – 19.04	5,100	0,1746	15.06 – 19.06	5,052	0,1815
20.04 – 21.04	5,099	0,1750	20.06 – 21.06	5,057	0,1819
22.04 – 28.04	5,098	0,1755	22.06 – 24.06	5,048	0,1820
29.04 – 30.04	5,095	0,1780	25.06 – 26.08	5,050	0,1835
01.05 – 03.05	5,105	0,1795	27.06 – 28.06	5,051	0,1840
04.05 – 10.05	5,085	0,1801	29.06 – 30.06	5,053	0,1825
11.05 – 19.05	5,080	0,1800	01.07 – 02.07	5,054	0,1812

Рекомендована література

Основна

1. Закон України про “Бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996 // ЛІГАБізнесІнформ.

2. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” в редакції від 22.05.1997 р. № 283/97-ВР (зі змінами та доповненнями) // ЛІГАБізнесІнформ.

3. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР (зі змінами та доповненнями) // ЛІГАБізнесІнформ.

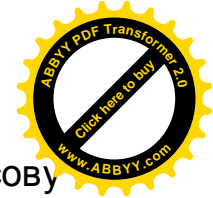
4. Стандарти бухгалтерського обліку в Україні // Все про бухгалтерський облік. – 2007. – № 18. – С. 3– 110.

5. Учет и техника проведения внешнеэкономических операций: Учебное пособие / Ермаченко В. Е., Лабунская С. В., Маляревская О. Г., Маляревский Ю. Д. – Х.: Издательский Дом «ИНЖЕК», 2004. – 468 с.

Додаткова

6. Белова Н. Как отразить в учете продажу иностранной валюты // Налоги и бухгалтерский учет.– 2006.– № 86. – С. 18–20.

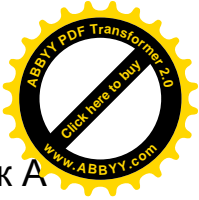
7. Белова Н. Покупка иностранной валюты: отражение в учете // Налоги и бухгалтерский учет.– 2006.– № 86. – С. 14–18.

8. Громов В. Экспорт: визначаємо валовий дохід і балансову вартість інвалюти // Все про бухгалтерський облік. – 2006. – № 82. – С. 16–22.
9. Ермакова Н. Покупаем и продаем валюту: правила учёта // Все о бухгалтерском учёте.– 2006.– № 79. – С. 24–30.
10. Кавторєва Я., Михайленко О., Бойцова М. Валютні операції: порядок здійснення та облік / Я. Кавторєва, О. Михайленко, М. Бойцова. – Х.: Фактор, 2006. – 168 с.
11. Киян И. Списание ВЭД-задолженности: особенности учета // Баланс. – 2006. – № 28. – С. 51–55.
12. Киян И. Стоимость импортных товаров в учете // Баланс. – 2006. – № 21. – С. 43–47.
13. Ковальов Д. Процентна позика, кредит від нерезидента: особливості оформлення, податковий і бухгалтерський облік // Все про бухгалтерський облік. – 2007. – № 13. – С. 11–15.
14. Кравець В. Зміни до порядку відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах // Вісник податкової служби України. – 2005. – № 21. – С. 56–58.
15. Кузнєцов Г. Як оплатити ремонт автомобіля в закордонному відрядженні // Все про бухгалтерський облік. – 2007. – № 12. – С. 65–68.
16. Кулакова М. Кредиты и депозиты в валюте: учитываем правильно // Все о бухгалтерском учёте.– 2006.– № 84. – С. 11–18.
17. Кучерак Д. Импорт услуг и бюджетное возмещение // Дебет-кредит. – 2006. – № 39. – С. 25–27.
18. Макарец В. Бухгалтерский и налоговый учет курсовых разниц // Все о налогах. – 2006. – № 7. – С. 25–30.
19. Макарец В. Балансовая стоимость валюты в налоговом законодательстве // Главбух. – 2006. – № 16. – С. 16–19.
20. Макарец В. Учет операций купли-продажи валюты // Главбух. – 2006. – № 11. – С. 26–29.
21. Переверзева Е. Особенности налогового учета импорта товаров // Все о налогах. – 2006. – № 5. – С. 60 – 65.
22. Трусов О., Рудяк Ю. Довідник ЗЕДівця / О. Трусов, Ю. Рудяк. – Х.: Фактор, 2006. – 704 с.

23. Щербина Л. Экспорт и импорт товаров: особенности налогового и бухгалтерского учета // Баланс. – 2006. – № 33. – С. 51–53.

Аналітична відомість обліку іноземної валюти на поточному валютному рахунку

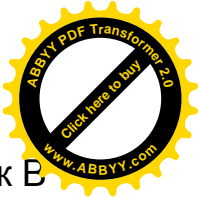
_____
(назва підприємства)

Сальдо на початок місяця:
в іноземній валюті _____
курс НБУ _____
в національній валюті _____

Сальдо на кінець місяця:
в іноземній валюті _____
курс НБУ _____
в національній валюті _____

№ з/п	Дата та № документа	Найменування контрагента	Сума в іноземній валюті	Курс НБУ	Сума в національній валюті
Надходження					
Разом				-	
Вибуття					
Разом				-	

Додаток В

Акціонерний банк УКРБАНК

Адреса: Україна, 61000, м. Харків, вул. Сумська, 1
Телефон: (057) 711-12-34; Факс: (057) 7-711-12-35
МФО 350000 SWIFT UKRBANK UA UK KHA

Примірник №

0408006

Заява на купівлю іноземної валюти*

№ _____ від _____

Назва клієнта _____
Адреса клієнта _____
П. І. Б. працівника, уповноваженого вирішувати питання за угодою _____
телефон _____ зразок підпису _____
Р/р в грн. № _____ в _____ МФО _____
Р/р в валюті № _____ в _____ МФО _____
Мета використання купленої валюти _____

Доручаємо від нашого імені і за наш рахунок купити іноземну валюту на таких умовах:

Сума купівлі в _____ (цифрами та прописом)	Код валюти	Максимальний курс купівлі в гривнях **	Фактично перерахована сума в гривнях на рахунок 290082
_____	_____	_____	_____

та перерахувати на обов'язкове державне пенсійне страхування суму збору в гривнях, на яку була здійснена купівля іноземної валюти, згідно з чинним законодавством України.

До початку біржових торгів зобов'язуємося перерахувати на рахунок № **290082** в ХОД АБ "Укрбанк", м. Харків, МФО 350000 гривневий еквівалент в розмірі, необхідному для купівлі _____ за курсом, вказаним в поданій заяві, та кошти для перерахування збору на обов'язкове пенсійне страхування в розмірі ___% від гривневого еквіваленту в сумі _____ грн на рахунок **29025317**.

Надаємо право утримати комісійну винагороду в гривнях у розмірі 0,4%.

Якщо придбана іноземна валюта не буде перерахована на протязі 5-ти робочих днів після дня зарахування її на поточний рахунок на потреби, зазначені в заяві про купівлю, доручаємо уповноваженому банку продати цю іноземну валюту на МВРУ.

Під час здійснення операції за курсом, нижчим, ніж зазначений у заяві, або в разі неможливості виконання заяви просимо уповноважений банк перерахувати залишок коштів в гривнях на поточний рахунок

_____ у _____ МФО _____
(номер) (найменування уповноваженого банку)

Керівник підприємства _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

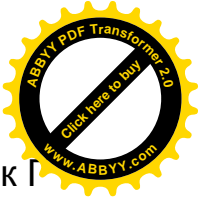
Головний бухгалтер _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

М. П.

*аявка заповнюється українською мовою

** Можливе значення "за курсом уповноваженого банку"

Акціонерний банк УКРБАНК

Адреса: Україна, 61000, м. Харків, вул. Сумська, 1
Телефон: (057) 711-12-34; Факс: (057)7-711-12-35
МФО 350000 SWIFT UKRBANK UA UK KHA

Примірник №

0408005

ЗАЯВА про продаж іноземної валюти* №

від "___" _____ 200 р.

Назва підприємства _____
Поштова адреса _____
Телефон\факс _____
П. І. Б. працівника, який уповноважений вирішувати питання за угодою про продаж іноземної валюти _____

№ тел. _____ зразок підпису _____
Номер рахунку в іноземній валюті № _____
_____ код банку _____

Доручаємо продати іноземну валюту на умовах, що зазначені нижче.

Назва іноземної валюти, що продається, її код	Сума продажу іноземної валюти	Мінімальний курс продажу в грн.	Гривневий еквівалент іноземної валюти відповідно до курсу, що визначений у заяві
		За курсом уповноваженого банку	

Строк дії заяви до "___" _____ 200 р.

Зобов'язуємося перерахувати на рахунок 290095 суму іноземної валюти, що підлягає продажу.

Доручаємо уповноваженому банку перерахувати гривневий еквівалент проданої іноземної валюти на поточний рахунок № _____
у _____, код банку _____

Надаємо право утримати комісійну винагороду у гривнях у розмірі 0,2%.

У разі неможливості виконання заяви просимо уповноважений банк повернути іноземну валюту на рахунок № _____

Керівник підприємства _____ (підпис) _____ прізвище та ініціали

Головний бухгалтер _____ (підпис) _____ прізвище та ініціали

М. П.

дата виконання заяви

* Строк дії 30 днів
* заповнюється українською мовою